

STATSHJÆLP TIL FORSØRGERE

Dansk Kvindesamfunds Medlemmer opfordres i Bladet til at udtale sig om Spørgsmaalet „Statshjælp til Forsørgere“.

Jeg deler fuldt ud Udvalgets Opfattelse, „at Spørgsmaalet om lige Løn for Mand og Kvinde ikke har noget at gøre med Forsørgerspørgsmaalet“, og at derfor „de to Opgaver straks maa skilles fra hinanden og søges løst hver for sig“, hvilket atter vil sige, at den sidste Opgave ikke kan eller skal løses gennem Lønningslove.

Men saa kommer Udvalgets Spørgsmaal til os: Er Samfundsforholdene saaledes, at Stat og Kommune er interesserede i at hjælpe Familieforsørgeren? Og her forekommer det mig, at man kan være en begejstret Tilhænger eller en bitter Modstander, alt efter det Indhold, man lægger i Begrebet „Statshjælp til Forsørgere“.

Jeg melder mig straks som en begejstret Tilhænger af Statshjælp, naar derved forstaas, at Staten (Samfundet) gennem sine Love og Institutioner sørger for, at enhver jævnt dygtig og jævnt flittig Mand og Kvinde — endside da de særlig dygtige og stræbsomme — her i vort Fædreland med Lethed kan finde det daglige Brød for sig og sine, idet Samfundet garanterer dem deres fulde Arbejdsudbytte, samt sørger for, at alle Snylterne baade i Over- og Underklassen, der gør Forsøg paa at suge de andres Arbejdsudbytte til sig, holdes nede, det vil sige at Staten sørger for, at alle Særrettigheder, Monopoler, der nu er Snylternes faste Borg, hvorfra de kan beherske og udnytte de flittige Arbejdere, ja endnu mere, spænde Ben for dem, gøre dem Livet surt og svært og hindre dem i den fulde Udfoldelse af desaa at han paa den mest virkningsres Evner, — med fast Haand fjernes, fulde Maade, uden nogen Moralprædiken, lærer Snylterne at arbejde. Thi Statshjælp af den Art er ingen Almisser, som en ærekær Forsørger behøver at skamme sig ved at modtage.

I Virkeligheden forlanger jo den gode og nyttige Borger og Borgerinde intet andet end Arbejdskraft og Sikkerhed for at beholde sit Arbejdsudbytte. Har man Lov til i Frihed at udfolde sine smaa eller store Evner til egen og Samfundets Gavn, saa skal „Arbejdsmodet“ nok komme af sig selv uden særlige Stimulanser. Naar vi færdes paa Gader og Stræder, forlanger vi jo intet andet af Gadens Vogtere, Politi-

et, end Beskyttelse mod Tyve og Mordere, mod at blive kørt over o. lign. Normalt udrustede Mennesker venter ikke af en Politibetjent, at han skal byde dem Armen, støtte dem eller hjælpe dem frem paa Vejen. Ligesaa med det velordnede Samfund; det kan roligt overlade baade Forsørgere og Ikke-Forsørgere at klare sig selv, og har kun at tage sig af de legemlig og aandelig defekte, som findes i enhver selv nok saa godt Samfund, omend naturligvis i langt ringere Tal, der hvor Retten og ikke Magten sidder i Højsædet.

Og hvis Samfundsforholdene i vort Land virkelig nu er blevne saadan, at Hovedbestanden af Folket, de tusind Hjem, Familieforsørgerne, ikke mere kan forsørge sig selv, hvem skal da forsørge dem? Enhver vil sikkert se det tragi-komiske, der ligger i selve Udtrykket „Statshjælp til Forsørgere“, hvis dette Udtryk skal forstaas paa nogen anden Maade end den ovenfor skildrede.

Imidlertid vil man maaske sige: Ja, men vi interesserer os ikke for Teorier, fjerne Idealer og Revolutioner. Vi er praktiske Folk, der kun i al Beskedenhed vil sætte en Lap paa hist og her, hvor alt for store Huller gaaber os i Møde. Vi vil ikke revolutionære Samfundsforholdene, om de saa aldrig saa meget strider mod Hjemmets Interesser.

Toldmonopoli! Javel, vi véd nok, at det fordyrer hver en lille Del eller Ting, som en Husmoder bringer hjem fra Byen til sin Rede; det forbitrer hende Tilværelsen hver eneste Dag, giver fremmede — hende ganske uvedkommende — Personer Lov til hver Dag at berøve hendes Hjem noget og stikke det i deres egne Lommer. Ikke blot maa hun ved hvert Indkøb lægge visse Procenter i Statskassen, det fik endda være, skønt hun med Rette føler, at en saadan indirekte Beskatning især gaar ud over Familierne i de smaa Kaar og med den store Børneflokk. Men gennem Toldmonopolet forhindres den fri Konkurrence paa Verdensmarkedet, og hvad det betyder for en Vares Pris, at der ikke er fri Konkurrence, véd baade hun og vi andre, og vidste vi det ikke før, saa har Krigen belært os derom.

Og Jordmonopolet! Javist, vi véd, at det er de smaa og store Hjemmes væreste Fjende, at det er Skyld i den sta-

dige Indvandring til Byerne af unge Piger og Karle, som ingen Udvej ser til at faa selvstændige Hjem paa Landet — læg Mærke til den store Tilstrømning til Statsjorden naa for nylig! — fordi andre mere kapitalstærke allerede har købt Jorden. Købt Jorden, som om den var en Handelsvare, man altid kunde producere mere af, naar den slap op. Og af hvem? Af en eller anden privat „Ejer“, som atter købte den af en anden „Ejer“ o. s. v. helt tilbage til den første „Ejer“, der med den stærkeres Ret tog den, ikke købte den, fra den svagere. Men „Uret kan aldrig ved nogen Lov gøres til Ret“, som Grundtvig siger. Kun hele Folket og ikke den enkelte er Fædrelandets Grundejer! Og hvor et Samfund ikke bygger paa dette Grundlag, vil de sørgelige Følger ikke udeblive. Det er den private Ejendomsret til Jord, der er Skyld i, at Tusinder af Børn nu maa tilbringe deres Barndom i de graa Lejekaserner og i de stinkende Baggaarde i Stedet for ude paa Landet i den friske Luft, og at Tusinder af unge gaar legemligt og aandeligt til Grunde i Storbyernes Sump, hvorfra saa Filantropien bagefter med usigelig Møje og magert Resultat maa hale dem op, een efter een.

Og vi véd, at den spærrede Adgang for Landsbyungdommen til selve Arbejdsstoffet, Jorden, bærer Hovedskylden for Sammenstuvninger og Bølgeløsheden i Byerne, for Arbejdsløsheden og de evige Lønkampe, hvor man mere og mere taber den naturlige Maalestok for, hvad hvert Menneske kan forlange for sit Arbejde, som er: det, han eller hun kan tjene paa egen Haand, naar Adgangen til Jord og Raastoffer er fri. Thi ingen tager i Længden Arbejde for andre for mindre, end de kunde faa ud af selvstændig Virksomhed.

Naar man da til Trods for, at man véd Besked med, hvad det er, der trykker og gnaver paa os alle og mest paa Forsørgerne, alligevel siger: alt dette er fjerne Idealer, vi regner med de bestaaende Forhold, ja da melder jeg mig som en bitter Modstander af dette sørgelige Lappeskrædderi, som bliver ved at lappe og flikke paa det gamle Samfund, saa det kommer til at ligne en Stodder, medens der er Stof i Overflod til at skære den nye Klædning af, som vi alle længes efter, og jeg foreslaar, at vi hellere tager Mod til os og griber Saksen — i dette